

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

původní ediční plán roku 2011 byl vypracován, po potvrzení schválených a zamítnutých dotací a dalších příjmů časopisu Adiktologie, pouze pro čtyři řádná čísla. Rozpočet časopisu byl po prvním pololetí 2011 prakticky likvidační a pouze s maximálním nasazením se jej podařilo udržet na výši umožňující vydání právě čtyř základních plných čísel. Samozřejmě i na časopis dopadly důsledky škrťů a redukcí finanční podpory celého oboru, tak jak jsme toho svědky poslední měsíce. Ani jemu se nevyhnula situace vedoucí k omezování služeb nebo dokonce v některých případech k jejich uzavírání. Adiktologie je obor, který dopady probíhající krize poznamenaly výrazně a ukazují, že nebyly náhodné, např. tomu nasvědčují výsledky průzkumů veřejného mínění ve vztahu k tomu, koho by čeští občané rozhodně nechtěli mít za souseda, a kde na vrcholu žebříčku před všemi jinými dominoval uživatel nelegálních drog. Je tak pochopitelné, že právě náš obor bude vůči současné situaci snadno zranitelný a nebude mít tolik obhájců a zastánců ve vztahu k finančním omezením, jako je tomu v některých jiných oborech. Je to o to více hořké, že náš obor ještě nestačil vystavět základní síť služeb a již dochází k jeho redukování. Pro odbornou společnost (SNN ČLS JEP) bude další období představovat samozřejmě velkou výzvu, neboť dlouhodobě upozorňujeme např. na zcela nepřijatelný stav v oblasti ambulantních služeb nebo např. specializovaných adiktologických služeb pro děti atd. I proto nyní klademe důraz na dokončení Koncepce sítě služeb v oboru adiktologie, která by měla být zaslána do vnitřního připomínkového řízení uvnitř SNN v průběhu měsíce února, a členové Společnosti budou moci uplatnit své návrhy a připomínky k tomuto dokumentu. Více pozornosti mu budeme věnovat v prvním čísle roku 2012.

Díky vývoji posledního čtvrtletí 2011 se pro náš časopis podařilo vytvořit poměrně pozitivní situaci, která umožnila vydání supplementa. To je v mnohém odlišné od běžných čísel časopisu. Je tak trochu návratem k dříve frekventovanějšímu konceptu monotematických čísel. Nešlo ale o rozhodnutí samoučelné, neboť obě témata, kterým je číslo věnováno, jsou pro dnešní drogovou politiku a situaci zásadní. Konopné drogy, stejně jako metamfetamin, jsou dvěma velkými tématy. Každé symbolizuje trochu jinou část spektra současných problémů. Každé má trochu jiné historické kon-

sekvence a každé vyžaduje jiný, diferencovaný přístup. Pro každé z nich neexistuje jednoznačná cesta vedoucí ke zlepšení situace. Obě přitom z různých pohledů reprezentují též současné problémy našeho oboru. Na přípravu supplementa měla výkonná redakce rekordně málo času. Měli jsme přesto snahu, aby bylo číslo sestaveno z původních sdělení a přehledových článků, nikoli z překladů nebo textů jiné povahy. Je potěšitelné, že se podařilo sestavit zajímavou, a věříme, že i čtenářsky atraktivní, mezioborově koncipovanou kolekci odborných sdělení. Na jedné straně najdete v čísle např. jeden z výstupů preventivní experimentální studie realizované v širším rámci výzkumné a intervenční skupiny EUDAP (European Drug Addiction Prevention Trial). Je potěšitelné, že právě z hlediska účinku dosahuje preventivní intervence Unplugged tak slibných výsledků právě v případě konopí. Vývoj posledních let bohužel ukazuje, že právě prevenci mnoho dlužíme. Rozsah užívání konopí u nejmladších věkových skupin v České republice dosahuje ve srovnání s jinými zeměmi nelichotivých rozměrů. V kontextu užívání alkoholu a tabáku jasně ukazuje, že se konopí zařadilo právě do skupiny po bok tabáku a alkoholu, tedy skupiny, jejíž účinky a dopady užívání jsou veřejností a často též i politickou reprezentací bagatelizovány. Důsledky tohoto dlouhodobého a falešně liberálního chování začínají být více viditelné. Právě trojlístek alkohol, tabák a konopí bude pro Českou republiku a její drogovou politiku „lakmusovým papírkem“ příštích let. Reakce a opatření nasměrovaná vůči těmto látkám bude, domníváme se, zřejmě nejviditelnějším indikátorem toho, jak dalece jsme schopni se poučit a adekvátně reagovat, nebo do jaké míry zůstaneme ve vleku mylné představy, že bagatelizováním a systematickým zpochybňováním klinických i výzkumných faktů můžeme být vůči těmto třem drogám ve své snaze omezit jejich užívání úspěšní.

Zajímavé jsou též další články, ať již je to sdělení zaměřené na analýzu drogových trhů s konopím a metamfetaminem nebo sdělení zabývající se analýzou regulačních opatření v kontextu pěstování léčebného konopí. Tuto problematiku jsme zařadili aktuálně též v souvislosti s ukončením práce velké mezirezortní *Společné pracovní skupiny sekretariátu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky a Poslanecké sněmovny PČR pro legislativu a související*

předpisy upravující pěstování, zpracování, distribuci a použití netechnického konopí pro léčebné a výzkumné účely, jež byla ustavena 24. srpna 2011 rozhodnutím premiéra Petra Nečase v rámci sekretariátu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Výsledky její práce jsou nyní předmětem jednání vlády České republiky a následně poputují do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Mnozí si kladli otázku, co společného má obor adiktologie s tímto složitým tématem zasahujícím tolik medicínských odborností. Odpověď je ale jednoduchá. Je to právě náš obor, který se zabývá např. způsoby a následky regulací, drogovými trhy a jejich spojitostí nejen s klinickými, ale také bezpečnostními (v širším rámci kriminologických a právních aspektů) tématy. Meziborově laděná analýza regulačních (ať již současných, či zvažovaných) opatření tvoří jeden z velkých tematických trsů, k nimž má adiktologie co říci. Totéž se týká diskuze o zneužitelnosti některých zvažovaných prvků a jejich analýza v kontextu současné epidemiologické a společenské situace okolo konopí. To se týká prostého faktu, že léčebné využití konopí v minulosti i dnes bylo jedním z nejvíce zneužitých témat v rukou uživatelů nelegálního konopí. A taktéž se to týká faktu, že na odborníky v oboru adiktologie se často obraceli a obracejí lidé trpící onemocněními, u kterých byly popsány pozitivní účinky konopí minimálně v rozsahu mírnění psychického a fyzického utrpení a dalších důsledků daného onemocnění. Mj. adekvátní informování těchto pacientů a nevzbuzování falešných nadějí patří jistě do základní výbavy profesionála v našem oboru. Stejně tak jako příprava našeho oboru na vstup do naprosto zásadního

a nově se před naším oborem vynořujícího tématu, jakým je výzkum a vývoj intervencí spojených s vedlejšími účinky léčby konopím. Logicky se od našeho oboru očekává klinický a výzkumný přínos právě v této oblasti, která s rozvojem léčby konopím bude nabývat na významu. Do této kolekce pak zapadá poslední příspěvek čísla od kolegy Lumíra Hanuše z Univerzity v Jeruzalémě, kterým autor reaguje na některé neadekvátní generalizace a snaží se ukázat, jak citlivá témata jsou dnes řešena, že konopí není všespasitelným lékem a že je třeba s tímto tématem zacházet velmi opatrně a zdrženlivě. Česká republika udělala zásadní posun v tom, aby léčba konopím byla standardní léčebnou alternativou všude tam, kde se to ukazuje být efektivní. Současně ale dialog v pracovní skupině také ukázal, jak důležité přitom je naslouchat názorům zástupců dalších zdravotnických odborností a bezpečnostních složek a hledat kompromisní a racionální řešení.

Rádi bychom vám, vážení čtenáři, poděkovali za vaši podporu a zájem o časopis nejen v roce 2011 a popřáli vám do dalšího roku zdraví a štěstí. Pokud dovolíte, časopisu bychom pak rádi společně popřáli stabilnější rok a výkonné redakci klid na práci, aby neutrpěla její kvalita a časopis dál plnil roli, jaká mu v naší odborné obci náleží.

V Praze dne 27. prosince 2011
Za redakci časopisu Adiktologie
Prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA
Doc. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.
Prim. MUDr. Petr Popov